

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 12 maj 2011 *

I mål C-391/09,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Vilniaus miesto 1 apylinkės teismas (Litauen) genom beslut av den 8 september 2009, som inkom till domstolen den 2 oktober 2009, i målet

Malgožata Runevič-Vardyn,

Łukasz Paweł Wardyn

mot

Vilniaus miesto savivaldybės administracija,

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija,

Valstybinė lietuvių kalbos komisija,

* Rättegångsspråk: litauiska.

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Teisės departamento Civilinės metrikacijos skyrius, meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.N. Cunha Rodrigues samt domarna A. Arabadjiev, A. Rosas, U. Löhmus och A. Ó Caoimh (referent),

generaladvokat: N. Jääskinen,
justitiesekreterare: handläggaren R. Şereş,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 15 september 2010,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Malgožata Runevič-Vardyn och Łukasz Paweł Wardyn, genom E. Juchnevičius och Ł. Wardyn, advokatai,
- Litauens regering, genom D. Kriauciūnas och V. Balčiūnaitė, båda i egenskap av ombud,
- Tjeckiens regering, genom M. Smolek, i egenskap av ombud,
- Estlands regering, genom L. Uibo och M. Linntam, båda i egenskap av ombud,

- Lettlands regering, genom K. Drēviņa och Z. Rasnača, båda i egenskap av ombud,

- Polens regering, genom M. Szpunar och M. Jarosz, båda i egenskap av ombud,

- Portugals regering, genom L. Fernandes och P.M. Pinto, båda i egenskap av ombud,

- Slovakiens regering, genom B. Ricziová, i egenskap av ombud,

- Europeiska kommissionen, genom D. Maidani, A. Steiblyté och J. Enegren, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 16 december 2010 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- ¹ Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 18 FEUF och 21 FEUF samt artikel 2.2 b i rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung (EGT L 180, s. 22).

- 2 Begäran har framställts i mål mellan å ena sidan en litauisk medborgare, Malgožata Runevič-Vardyn, och hennes make, den polske medborgaren Łukasz Paweł Wardyn, och å andra sidan Vilniaus miesto savivaldybės administracija (kommunförvaltningen i Vilnius), Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (Republiken Litauens justitieministerium), Valstybinė lietuvių kalbos komisija (den statliga kommissionen för det litauiska språket) och Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Teisės departamento Civilinės metrikacijos skyrius (folkbokföringsenheten vid rättsavdelningen inom kommunförvaltningen i Vilnius, nedan kallad folkbokföringsenheten i Vilnius), med anledning av nämnda enhets vägran att ändra kärandenas för- och efternamn i de folkbokföringshandlingar som enheten har utfärdat till dem.

Tillämpliga bestämmelser

Unionslagstiftningen

- 3 Skälen 12 och 16 i direktiv 2000/43 har följande lydelse:

”(12) För att säkerställa utvecklingen av demokratiska och toleranta samhällen där alla kan vara delaktiga, oavsett ras eller etniskt ursprung, bör de särskilda åtgärder som vidtas mot diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung inbegripa mer än tillträde till förvärvsarbete och verksamhet som egenföretagare och även omfatta sådana områden som utbildning, socialt skydd, inbegripet

social trygghet och hälso- och sjukvård, sociala förmåner samt tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster.

...

(16) Det är viktigt att skydda alla fysiska personer mot diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung. ...”

4 Enligt artikel 1 i direktiv 2000/43 är ”[s]yftet med detta direktiv ... att fastställa en ram för bekämpning av diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung för att genomföra principen om likabehandling i medlemsstaterna”.

5 I artikel 2.1 och 2.2 b i detta direktiv föreskrivs följande:

”1. I detta direktiv avses med principen om likabehandling att det inte får förekomma någon direkt eller indirekt diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung.

2. Enligt punkt 1 skall

...

b) indirekt diskriminering anses förekomma när en skenbart neutral bestämmelse eller ett skenbart neutralt kriterium eller förfaringsätt särskilt missgynnar personer av en viss ras eller ett visst etniskt ursprung jämfört med andra personer, om inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet objektivt motiveras av ett berättigat mål och medlen för att uppnå detta mål är lämpliga och nödvändiga.”

6 I artikel 3.1 i nämnda direktiv bestäms direktivets tillämpningsområde enligt följande:

”Inom ramen för gemenskapens befogenheter skall detta direktiv tillämpas på alla personer, såväl inom den offentliga som den privata sektorn, inklusive offentliga organ, i fråga om följande:

- a) Villkor för tillträde till anställning, till verksamhet som egenföretagare och till yrkesutövning, inklusive urvalskriterier och krav för anställning inom alla verksamhetsgrenar på alla nivåer i arbetslivet, inbegripet befordran.
- b) Tillträde till alla typer och alla nivåer av yrkesvägledning, yrkesutbildning, högre yrkesutbildning och omskolning, inklusive yrkespraktik.
- c) Anställnings- och arbetsvillkor, inklusive avskedande och löner.
- d) Medlemskap och medverkan i en arbetstagar- eller arbetsgivarorganisation eller i andra organisationer vars medlemmar utövar ett visst yrke, inbegripet de förmåner dessa organisationer tillhandahåller.
- e) Socialt skydd, inklusive social trygghet samt hälso- och sjukvård.

- f) Sociala förmåner.
- g) Utbildning.
- h) Tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster som är tillgängliga för allmänheten, inklusive bostäder.”

Den nationella lagstiftningen

Konstitutionen

- 7 I artikel 14 i Litauens konstitution föreskrivs att landets officiella språk är litauiska.

Civillagen

- 8 I artikel 2.20 punkt 1 i Litauens civillag (nedan kallad civillagen) föreskrivs att ”varje person har rätt till ett namn. Denna rätt omfattar rätten till ett efternamn, till ett eller flera förnamn och till en pseudonym.”

9 I artikel 3.31 i civillagen föreskrivs följande:

”Var och en av makarna får behålla det efternamn som han eller hon bar före giftermålet eller välja att ha sin makes efternamn som gemensamt efternamn eller välja att ha ett dubbelnamn som bildas genom att makens efternamn läggs till det egna efternamnet.”

10 I artikel 3.281 i civillagen föreskrivs att registrering, förnyelse, ändring, komplettering eller rättelse av folkbokföringshandlingar ska ske i enlighet med de bestämmelser om folkbokföring som utfärdats av justitieministern.

11 I artikel 3.282 i civillagen stadgas att ”uppgifter i folkbokföringshandlingar ska föras in på litauiska. Förnamn, efternamn och ortnamn ska skrivas i enlighet med litauiska språkregler.”

Bestämmelserna om folkbokföring

12 I punkt 11 i justitieministerns dekret nr IR-294 av den 22 juli 2008 om fastställelse av bestämmelserna om folkbokföring (Žin., 2008, nr 88-3541) föreskrivs att uppgifter i folkbokföringshandlingar ska skrivas på litauiska.

Bestämmelserna om identitetskort och pass

- 13 I lag nr IX-577 av den 6 november 2001 om identitetskort (Žin., 2001, nr 97-3417), i dess ändrade lydelse (Žin., 2008, nr 76-3007), och lag nr IX-590 av den 8 november 2001 om pass (Žin., 2001, nr 99-3524), i dess ändrade lydelse (Žin., 2008, nr 87-3466), föreskrivs att uppgifter på identitetskort och pass måste skrivas in med litauiska bokstäver.
- 14 I punkterna 1–3 i dekret nr I-1031 från Litauens Högsta råd, av den 31 januari 1991, om inskrivning av för- och efternamn i pass som utfärdas till medborgare i Republiken Litauen (Žin., 1991, n° 5-132), föreskrivs följande:

”1. För- och efternamn skrivs i ett pass som utfärdas till medborgare i Republiken Litauen med litauiska bokstäver i överensstämmelse med uppgifterna i pass eller annan identitetshandling som den berörda personen har och som ligger till grund för utfärdandet av ett pass till honom eller henne.

2. För- och efternamn skrivs i ett pass som utfärdas till medborgare i Republiken Litauen som inte har litauiskt ursprung med litauiska bokstäver. På skriftlig ansökan av den berörda personen och enligt det förfarande som fastställts, transkriberas hans eller hennes för- och efternamn

- a) antingen fonetiskt och utan tillämpning av grammatiska regler (det vill säga utan litauiska ändelser)

b) eller fonetiskt och med tillämpning av grammatiska regler (det vill säga med litauiska ändelser).

3. För- och efternamn på den som har varit medborgare i ett annat land, får skrivas in i överensstämmelse med uppgifterna i det pass som detta land har utfärdat eller annan motsvarande handling.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 15 Malgožata Runevič-Vardyn, den första käranden i det nationella målet, är född den 20 mars 1977 i Vilnius och är litauisk medborgare. Enligt uppgifter som lämnats till domstolen tillhör hon den polska minoriteten i Republiken Litauen, men är inte polsk medborgare.
- 16 Hon har uppgett att hennes föräldrar gav henne det polska förnamnet ”Małgorzata” och hennes fars efternamn ”Runiewicz”.
- 17 Enligt beslutet om hänskjutande anges det i födelseattesten som utfärdades till den första käranden i det nationella målet den 14 juni 1977 att hennes för- och efternamn hade registrerats i överensstämmelse med litauiska namnformer och skrivits som ”Malgožata Runevič”. Samma förnamn och samma efternamn återfinns i en ny födelseattest som folkbokföringsenheten i Vilnius utfärdade till den första käranden i det nationella målet den 9 september 2003 och i det litauiska pass som de behöriga myndigheterna utfärdade till henne den 7 augusti 2002.

- 18 Enligt yttrandena från kändena i det nationella målet var den födelseattest som upprättades den 14 juni 1977 avfattad med kyrilliska bokstäver, medan det latinska alfabetet hade använts i den som upprättades den 9 september 2003, i vilken förnamnet och efternamnet skrevs som "Małgożata Runevič".
- 19 Den första kändena i det nationella målet har även gjort gällande att folkbokföringsmyndigheten i staden Warszawa utfärdade en polsk födelseattest till henne den 31 juli 2006. I denna polska födelseattest anges hennes för- och efternamn i enlighet med polska stavningsregler, det vill säga "Małgorzata Runiewicz". Kändena i det nationella målet har framhållit att de behöriga polska myndigheterna även har utfärdat ett vigselbevis, i vilket deras för- och efternamn är transkriberade i enlighet med polska stavningsregler.
- 20 Efter att ha bott och arbetat i Polen under en viss tid gifte sig den första kändena i det nationella målet den 7 juli 2007 med Łukasz Paweł Wardyn, den andra kändena i det nationella målet. På vigselbeviset som utfärdades av folkbokföringsmyndigheten i Vilnius har "Łukasz Paweł Wardyn" transkriberats till "Lukasz Pawel Wardyn", det vill säga det latinska alfabetet har använts utan diakritiska ändringar, medan hans makas namn anges vara "Małgożata Runevič-Wardyn", det vill säga endast litauiska bokstäver har använts – bland vilka bokstaven W inte finns med – även för makens efternamn, som lagts till hennes eget namn.
- 21 Det framgår av de handlingar som ingetts till domstolen att kändena i det nationella målet för närvarande bor i Belgien med sin son.
- 22 Den 16 augusti 2007 ingav den första kändena i det nationella målet en ansökan till folkbokföringsmyndigheten i Vilnius om att hennes för- och efternamn skulle ändras i födelseattesten från "Małgożata Runevič" till "Małgorzata Runiewicz" och att hennes

för- och efternamn i vigselbeviset skulle ändras från ”Malgožata Runevič-Vardyn” till ”Małgorzata Runiewicz-Wardyn”.

- 23 I sitt svar av den 19 september 2007 informerade folkbokföringsenheten i Vilnius den första kändan i det nationella målet om att det enligt tillämpliga nationella bestämmelser inte var möjligt att ändra uppgifterna i de aktuella folkbokföringshandlingarna.
- 24 Kändanerna i det nationella målet väckte talan vid den hänskjutande domstolen.
- 25 I sitt beslut hänvisar den hänskjutande domstolen till olika argument som kändanerna i det nationella målet har anfört till stöd för sin talan. Enligt Łukasz Paweł Wardyn utgör de litauiska myndigheternas vägran att transkribera hans förnamn i vigselbeviset i enlighet med polska stavningsregler diskriminering av en unionsmedborgare som har ingått äktenskap i ett annat land än ursprungslandet. Om äktenskapet hade ingåtts i Polen skulle hans namn i vigselbeviset ha registrerats i enlighet med stavningen i hans födelseattest. Eftersom bokstaven W officiellt inte finns i det litauiska alfabetet, frågar sig Łukasz Paweł Wardyn varför de litauiska myndigheterna behöll den ursprungliga stavningen av hans efternamn, medan stavningen av hans förnamn ändrades.
- 26 Den hänskjutande domstolen konstaterade även att folkbokföringsenheten i Vilnius och de andra berörda parterna har bestritt kändanernas yrkande att dessa myndigheter ska förpliktas att ändra uppgifterna i folkbokföringshandlingarna.

- 27 Det framgår av beslutet om hänskjutande att författningsdomstolen den 21 oktober 1999 meddelade ett beslut i frågan huruvida Högsta rådets beslut av den 31 januari 1991 om angivande av för- och efternamn i pass för medborgare i Republiken Litauen var förenligt med konstitutionen. Författningsdomstolen fann att en persons för- och efternamn i ett pass måste skrivas i enlighet med det officiella nationalspråkets stavningsregler för att inte frånta nationalspråket dess konstitutionella ställning.
- 28 Vilniaus miesto 1 apylinkės teismas fann att det inte var möjligt att ge ett klart svar på de frågor som uppkommit i det mål den hade att avgöra, i synnerhet vad beträffar artiklarna 18 FEUF och 21 FEUF samt artikel 2.2 b i direktiv 2000/43. Mot denna bakgrund beslutade Vilniaus miesto 1 apylinkės teismas att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

- ”1) Mot bakgrund av bestämmelserna i... direktiv 2000/43..., ska artikel 2.2 b i direktivet tolkas så, att det är förbjudet för medlemsstaterna att indirekt diskriminera enskilda på grund av deras etniska ursprung, när det i nationella bestämmelser föreskrivs att för- och efternamn i folkbokföringshandlingar endast får skrivas med nationalspråkets bokstäver?
- 2) Mot bakgrund av bestämmelserna i... direktiv 2000/43..., ska artikel 2.2 b i direktivet tolkas så, att det är förbjudet för medlemsstaterna att indirekt diskriminera enskilda på grund av deras etniska ursprung, när det i nationella bestämmelser föreskrivs att för- och efternamn på personer av annat ursprung eller annan nationalitet i folkbokföringshandlingar ska skrivas med latinska bokstäver, utan diakritiska tecken, ligaturer eller andra ändringar av bokstäverna i det latinska alfabetet som används i andra språk?

- 3) Mot bakgrund av att artikel [21.1 FEUF] föreskriver att varje unionsmedborgare ska ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, och mot bakgrund av att artikel [18 första stycket FEUF] förbjuder diskriminering på grund av nationalitet, ska dessa bestämmelser tolkas så, att det är förbjudet för medlemsstaterna att i nationella bestämmelser föreskriva att för- och efternamn i folkbokföringshandlingar endast får skrivas med nationalspråkets bokstäver?
- 4) Mot bakgrund av att artikel [21.1 FEUF] föreskriver att varje unionsmedborgare ska ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, och mot bakgrund av att artikel [18 första stycket FEUF] förbjuder diskriminering på grund av nationalitet, ska dessa bestämmelser tolkas så, att det är förbjudet för medlemsstaterna att i nationella bestämmelser föreskriva att för- och efternamn på personer av annat ursprung eller annan nationalitet i folkbokföringshandlingar ska skrivas med latinska bokstäver, utan diakritiska tecken, ligaturer eller andra ändringar av bokstäverna i det latinska alfabetet som används i andra språk?"

Huruvida den andra och den fjärde tolkningsfrågan kan tas upp till sakprövning

- 29 Det ska inledningsvis konstateras att den litauiska regeringen har förordat att domstolen ska avvisa den andra och den fjärde tolkningsfrågan. Enligt denna regering avser talan vid den hänskjutande domstolen två yrkanden som framställts av Malgożata Runevič-Vardyn beträffande hennes födelseattest och vigselbevis, och inte en talan av Łukasz Paweł Wardyn avseende hans vigselbevis. Frågorna som rör transkribering av hans förnamn avser under dessa omständigheter inte ett konkret problem som det ankommer på den hänskjutande domstolen att lösa. Eftersom den begärda tolkningen av unionsrätten saknar samband med de verkliga omständigheterna eller

föremålet för tvisten vid den nationella domstolen, borde domstolen följaktligen inte meddela ett förhandsavgörande avseende dessa frågor.

- 30 I detta hänseende erinrar domstolen om att det i det samarbete mellan domstolen och de nationella domstolarna som har inrättats genom artikel 267 FEUF uteslutande ankommer på den nationella domstolen, vid vilken tvisten anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till domstolen. Följaktligen är domstolen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som har ställts avser tolkningen av unionsrätten (se, bland annat, dom av den 15 december 1995 i mål C-415/93, *Bosman*, REG 1995, s. I-4921, punkt 59, och av den 12 oktober 2010 i mål C-45/09, *Rosenblatt*, REU 2010, s. I-9391, punkt 32).
- 31 Enligt domstolens praxis har det vidare inrättats ett förfarande i artikel 267 FEUF som inte är avsett att avgöra en tvist, vilket har karaktären av en prejudiciell prövning under en rättegång vid den nationella domstolen, och under vilket parterna i det nationella målet enbart anmodas att yttra sig inom det rättsliga sammanhang som den nationella domstolen har angett. Domstolen har i detta sammanhang slagit fast att uttrycket "parterna" i artikel 23.1 i domstolens stadga syftar på dem som är parter i målet vid den nationella domstolen (se, bland annat, dom av den 1 mars 1973 i mål 62/72, *Bollmann*, REG 1973, s. 269, punkt 4, och beslut av den 12 september 2007 i mål C-73/07, *Satakunnan Markkinapörssi och Satamedia*, REG 2007, s. I-7075, punkt 11).
- 32 Det framgår av den hänskjutande domstolens uppgifter att den talan som anhängiggjordes vid den väcktes av båda kändena och inte enbart av den första kändena, samt att de ansåg att den hänskjutande domstolen borde utnyttja möjligheten att ställa frågor till domstolen. Dessa frågor avsåg såväl beslutet att inte ändra Malgožata Runevič-Vardyns för- och efternamn som ändringen av transkriberingen av Łukasz Paweł Wardyns förnamn, såsom de förekommer i de folkbokföringshandlingar som behöriga litauiska myndigheter utfärdade till dem. De tolkningsfrågor som denna domstol har ställt inom ramen för den exklusiva behörighet som den tilldelats genom

artikel 267 FEUF, och det resonemang som förs i beslutet om hänskjutande avser situationen för båda kärandena i det nationella målet.

- 33 Vad avser det uppdrag som domstolen tilldelats genom artikel 267 FEUF, är det förvisso så, att domstolen har bedömt att den inte kan meddela ett förhandsavgörande avseende en fråga som en nationell domstol har ställt, när det är uppenbart att den av den nationella domstolen begärda tolkningen och giltighetsbedömningen av en regel i unionsrätten saknar samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för tvisten vid den nationella domstolen (se, bland annat, dom av den 26 oktober 1995 i mål C-143/94, Furlanis, REG 1995, s. I-3633, punkt 12).
- 34 Med beaktande av uppgifterna i beslutet om hänskjutande, i synnerhet de som återges ovan i punkt 26, samt föremålet för och omfattningen av tvisten såsom de angetts av den hänskjutande domstolen, är det emellertid inte uppenbart att den tolkning av unionsrätten som denna begär saknar samband med de verkliga omständigheterna eller föremålet för nämnda tvist.
- 35 Följaktligen kan den andra och den fjärde frågan tas upp till sakprövning.

Tolkningsfrågorna

Den första och den andra frågan

- 36 Den hänskjutande domstolen har ställt den första och den andra frågan, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 2.2 b i direktiv 2000/43 utgör

hinder mot att behöriga myndigheter i en medlemsstat, med tillämpning av nationella bestämmelser i vilka det föreskrivs att en persons för- och efternamn endast får transkriberas i detta lands folkbokföringshandlingar i enlighet med stavningsreglerna i det officiella nationalspråket, avslår ansökan om att transkriberingen av en persons för- och efternamn ska ändras, vilket medför att dessa transkriberas endast med användning av nationalspråkets bokstäver, utan diakritiska tecken, ligaturer eller några andra ändringar av bokstäverna i det latinska alfabetet som används i andra språk.

- 37 Den litauiska, den tjeckiska, den estniska, den polska och den slovakiska regeringen samt Europeiska kommissionen har gjort gällande att nationella regler om upprätthållande av folkbokföringshandlingar inte omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2000/43 såsom det beskrivs i dess artikel 3.1. Den första kändan i det nationella målet har inte på något sätt visat att hon, på grund av sin rastillhörighet eller etniska tillhörighet, har drabbats av en konkret olägenhet inom ett område på vilket direktiv 2000/43 är tillämpligt.
- 38 Kändanerna i det nationella målet har däremot framhållit att direktiv 2000/43 har ett mycket omfattande tillämpningsområde vilket inbegriper stora delar av det sociala livet. Det är nödvändigt att förete en identitetshandling och olika typer av handlingar, intyg eller bevis för att kunna åtnjuta vissa rättigheter i direktivet, och för att kunna nyttja eller tillhandahålla allmänheten varor och tjänster som omfattas av artikel 3.1 däri.
- 39 Det ska inledningsvis erinras om att det följer av artikel 1 i direktiv 2000/43 att syftet med direktivet är att fastställa en ram för bekämpning av diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung för att genomföra principen om likabehandling i medlemsstaterna.

- 40 Enligt skäl 16 i detta direktiv är det viktigt att skydda alla fysiska personer mot diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung.
- 41 Vad beträffar det materiella tillämpningsområdet för direktiv 2000/43, framgår det av skäl 12 att, för att säkerställa utvecklingen av demokratiska och toleranta samhällen där alla kan vara delaktiga, oavsett ras eller etniskt ursprung, de särskilda åtgärder som vidtas mot diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung bör inbegripa mer än tillträde till förvärvsarbete och verksamhet som egenföretagare och även omfatta sådana områden som förtecknas i artikel 3.1 i direktivet.
- 42 I den sistnämnda bestämmelsen föreskrivs det att inom ramen för de befogenheter som tillkommer gemenskapen, numera Europeiska unionen, ska detta direktiv tillämpas på alla personer, såväl inom den offentliga som inom den privata sektorn, inklusive offentliga organ, inom de områden som uttömmande uppräknas i denna bestämmelse och som återgetts ovan i punkt 6.
- 43 Med beaktande av syftet med direktiv 2000/43, arten av de rättigheter som det är avsett att skydda och den omständigheten att direktivet, inom ifrågavarande område, endast är ett uttryck för likhetsprincipen – som utgör en av unionsrättens allmänna principer och som återfinns i artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – kan direktivets tillämpningsområde inte definieras restriktivt.
- 44 Därav följer emellertid inte att det ska anses att direktiv 2000/43 kan tillämpas på nationella bestämmelser om transkribering av för- och efternamn i folkbokföringshandlingar.

- 45 Även om tillgången till och tillhandahållandet av varor och tjänster som är tillgängliga för allmänheten berörs i allmänna ordalag i artikel 3.1 h i direktiv 2000/43, kan det inte anses, liksom generaladvokaten har gjort gällande i punkt 58 i sitt förslag till avgörande, att sådana nationella bestämmelser omfattas av begreppet tjänst i den mening som avses i detta direktiv.
- 46 Det ska i övrigt erinras om att det i förarbetena till direktiv 2000/43, vilket antogs enhälligt av Europeiska unionens råd i enlighet med artikel 13 EG, anges att rådet inte ville beakta Europaparlamentets ändringsförslag, enligt vilket "samtliga offentliga organs verksamhetsutövning, inbegripet polismyndigheter, invandringsmyndigheter samt straffrättsliga och civilrättsliga myndigheter" skulle ingå i förteckningen över aktiviteter i artikel 3.1. i detta direktiv och följaktligen omfattas av tillämpningsområdet för detta.
- 47 Även om det i artikel 3.1. definierade tillämpningsområdet för direktiv 2000/43 inte ska tolkas restriktivt, vilket framgår av punkt 43 ovan, ska det följaktligen inte omfatta sådana nationella bestämmelser, som de som är i fråga i det nationella målet, om transkribering av för- och efternamn i folkbokföringshandlingar.
- 48 Domstolen konstaterar därför att nationella bestämmelser i vilka det föreskrivs att en persons för- och efternamn endast får transkriberas i detta lands folkbokföringshandlingar i enlighet med stavningsreglerna i det officiella nationalspråket avser en situation som inte omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2000/43.

Den tredje och den fjärde frågan

- 49 Den hänskjutande domstolen har ställt dessa frågor, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artiklarna 18 FEUF och 21 FEUF utgör hinder mot att behöriga myndigheter i en medlemsstat, med tillämpning av nationella bestämmelser i vilka det föreskrivs att en persons för- och efternamn endast får transkriberas i detta lands folkbokföringshandlingar i enlighet med stavningsreglerna i det officiella nationalspråket, vägrar att ändra transkriberingen av en persons för- och efternamn, vilket medför att dessa transkriberas endast med användning av nationalspråkets bokstäver, utan diakritiska tecken, ligaturer eller några andra ändringar av bokstäverna i det latinska alfabetet som används i andra språk.
- 50 Dessa frågor avser följande tre klart avgränsade delar i det nationella målet:
- Malgożata Runevič-Vardyns ansökan om att hennes flicknamn och förnamn i födelseattesten och vigselbeviset ska transkriberas i enlighet med polska stavningsregler, det vill säga att de diakritiska tecken som finns i polskan används,
 - Łukasz Paweł Wardyns och Malgożata Runevič-Vardyns ansökningar om att hans efternamn, som lagts till hennes flicknamn och som anges i vigselbeviset, ska transkriberas i enlighet med polska stavningsregler, och
 - Łukasz Paweł Wardyns ansökan om att hans förnamn ska transkriberas i vigselbeviset i enlighet med polska stavningsregler.

Inledande synpunkter om de tillämpliga bestämmelserna i unionsrätten

- 51 Inledningsvis ska det prövas huruvida Malgožata Runevič-Vardyns situation, vad beträffar de folkbokföringshandlingar som behöriga litauiska myndigheter har utfärdat och som är föremål för tvisten i det nationella målet, till skillnad från vad den litauiska och den polska regeringen har gjort gällande, omfattas av unionsrättens tillämpningsområde och då särskilt av fördragets bestämmelser om unionsmedborgarskap.
- 52 Vad beträffar födelseattesten har Litauens regering bland annat understrukit att den utgör en folkbokföringshandling som utfärdades för första gången den 14 juni 1977, det vill säga långt före Republiken Litauens anslutning till unionen. Det är vidare en handling som har utfärdats till en litauisk medborgare av behöriga myndigheter i denna medlemsstat. Malgožata Runevič-Vardyns situation rör således enbart inhemska förhållanden. Enligt denna regering omfattas följaktligen hennes ansökan om ändring av denna attest varken i tidsmässigt (*ratione temporis*) eller materiellt (*ratione materiae*) hänseende av unionsrättens tillämpningsområde, och i synnerhet inte av bestämmelserna om unionsmedborgarskap.
- 53 Vad avser tillämpningen *ratione temporis* av de sistnämnda bestämmelserna i förevarande fall, ska det konstateras att målet vid den nationella domstolen inte rör erkännandet av rättigheter som härrör från unionsrätten, vilka påstås ha förvärvats före Republiken Litauens anslutning till unionen och ikraftträdandet för dess vidkommande av bestämmelserna om unionsmedborgarskap. Målet avser ett påstående om en aktuell diskriminering eller aktuell begränsning i förhållande till en unionsmedborgare (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 juli 2002 i mål C-224/98, D’Hoop, REG 2002, s. I-6191, punkt 24).
- 54 Malgožata Runevič-Vardyn har nämligen inte begärt att hennes födelseattest ändras med retroaktiv verkan, utan att behöriga litauiska myndigheter utfärdar en födelseattest till henne i vilken hennes flicknamn och förnamn transkriberas i enlighet med

polska stavningsregler. Detta för att underlätta hennes fria rörlighet som unionsmedborgare, eftersom hon efter giftermålet med en polsk medborgare bosatte sig i Belgien där hon födde sin son, som har litauiskt och polskt medborgarskap.

- 55 Domstolen har redan påpekat att bestämmelserna om unionsmedborgarskap är tillämpliga från det att de trädde i kraft. De ska således tillämpas på aktuella verkningar av situationer som uppkom tidigare (domen i det ovannämnda målet D’Hoop, punkt 25).
- 56 Av detta följer att den diskriminering eller begränsning som Malgožata Runevič-Vardyn har hävdad vad beträffar underlåtenheten att ändra transkriberingen av hennes flicknamn och förnamn i födelseattesten i princip kan prövas mot bakgrund av artiklarna 18 FEUF och 21 FEUF.
- 57 Frågan om tillämpningen *ratione temporis* av bestämmelserna om unionsmedborgarskap gör sig inte gällande vad avser ansökan om ändring av det vigselbevis som utfärdades till kärandena i det nationella målet den 7 juli 2007.
- 58 Vad beträffar frågan huruvida ansökan om ändring av Malgožata Runevič-Vardyns födelseattest och vigselbevis utgör en situation som enbart rör inhemska förhållanden och som inte omfattas av unionsrättens tillämpningsområde därför att det rör sig om folkbokföringshandlingar som har utfärdats till henne av behöriga myndigheter i ursprungsmedlemsstaten, ska det påpekas, såsom även framgår av punkt 54 ovan, att Malgožata Runevič-Vardyn, som har utövat den rätt att röra sig fritt och uppehålla sig i medlemsstaterna som följer direkt av artikel 21 FEUF, önskar att dessa handlingar ändras för att underlätta för henne att utöva nämnda rättighet. Hon grundar denna begäran på bland annat artikel 21 FEUF och lyfter fram de olägenheter som uppstår

när hon, vid utövandet av de i dessa bestämmelser tilldelade rättigheterna, är tvungen att använda folkbokföringshandlingar i vilka hennes efternamn och förnamn inte är upptagna i sin polska form och inte återspeglar förhållandet till Łukasz Paweł Wardyn eller ens till hennes son.

- 59 I detta hänseende erinrar domstolen om att varje person som är medborgare i en medlemsstat även tillerkänns unionsmedborgarskap enligt artikel 20 FEUF (se, bland annat, domen i det ovannämnda målet D’Hoop, punkt 27, och dom av den 8 mars 2011 i mål C-34/09, Ruiz Zambrano, REU 2011, s. I-1177, punkt 40). Malgożata Runevič-Vardyn, som är medborgare i en medlemsstat i unionen, åtnjuter ställningen som unionsmedborgare.
- 60 Med erkännande av den vikt som i primärrätten fästs vid ställningen som unionsmedborgare, har domstolen vid flera tillfällen påpekat att den är avsedd att vara den grundläggande ställningen för medlemsstaternas medborgare (se dom av den 17 september 2002 i mål C-413/99, Baumbast och R, REG 2002, s. I-7091, punkt 82, av den 2 mars 2010 i mål C-135/08, Rottmann, REU 2010, s. I-1449, punkterna 43 och 56, och domen i det ovannämnda målet Ruiz Zambrano, punkt 41).
- 61 Ställningen som unionsmedborgare gör det möjligt för de medborgare som befinner sig i samma situation att inom fördragets tillämpningsområde *ratione materiae* få samma behandling i rättsligt hänseende, oberoende av nationalitet och med förbehåll för de uttryckliga undantag som föreskrivs i det avseendet (se, bland annat, dom av den 20 september 2001 i mål C-184/99, Grzelczyk, REG 2001, s. I-6193, punkt 31).
- 62 Till de situationer som omfattas av unionsrättens tillämpningsområde *ratione materiae* hör de som avser utövandet av grundläggande friheter som följer av fördraget, och särskilt utövandet av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier enligt artikel 21 FEUF (se domarna i det ovannämnda målet Grzelczyk, punkt 33, och i målet D’Hoop, punkt 29).

- 63 Även om bestämmelser om transkribering av en persons för- och efternamn i folkbokföringshandlingar, enligt nuvarande rättsläge i unionen, omfattas av medlemsstaternas befogenhet, är medlemsstaterna likväl skyldiga att utöva denna befogenhet med iakttagande av unionsrätten och i synnerhet bestämmelserna i fördraget om varje unionsmedborgares rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier (se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 oktober 2003 i mål C-148/02, Garcia Avello, REG 2003, s. I-11613, punkterna 25 och 26, av den 14 oktober 2008 i mål C-353/06, Grunkin och Paul, REG 2008, s. I-7639, punkt 16, och av den 22 december 2010 i mål C-208/09, Sayn-Wittgenstein, REU 2010, s. I-13693, punkterna 38 och 39).
- 64 I det nationella målet är det ostridigt att båda kärandena, i egenskap av unionsmedborgare, har utövat rätten att fritt röra sig och uppehålla sig i andra medlemsstater än ursprungsmedlemsstaten.
- 65 Eftersom artikel 21 FEUF inte enbart omfattar rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, utan även ett förbud mot diskriminering på grund av nationalitet – vilket framgår av punkterna 61–62 ovan och vilket kommissionen har gjort gällande i sitt yttrande – ska det avslag på ansökan om ändring av folkbokföringshandlingarna som myndigheterna i en medlemsstat har meddelat i en situation som den nu aktuella prövas mot bakgrund av denna bestämmelse.

Huruvida det föreligger en begränsning av den fria rörligheten

- 66 Det ska inledningsvis erinras om att en persons för- och efternamn är en del av dennes identitet och privatliv, som ska skyddas enligt artikel 7 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och artikel 8 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna undertecknad

i Rom den 4 november 1950. Även om det inte uttryckligen nämns i artikel 8 i denna konvention, rör en persons för- och efternamn i lika hög grad dennes privatliv och familjeliv, då namnet är ett sätt att identifiera personen och att knyta denne till en familj (se, bland annat, domen i det ovannämnda målet Sayn-Wittgenstein, punkt 52 och där angiven rättspraxis).

- 67 Eftersom en unionsmedborgare har rätt att i samtliga medlemsstater få samma behandling i rättsligt hänseende som de medborgare i dessa medlemsstater som befinner sig i motsvarande situation, är det oförenligt med rätten till fri rörlighet när en person i den medlemsstat där han eller hon är medborgare behandlas på ett mindre förmånligt sätt än vad som skulle ha varit fallet om han eller hon inte hade använt sig av de rättigheter i fråga om fri rörlighet som vederbörande har enligt fördraget (domen i det ovannämnda målet D’Hoop, punkt 30).
- 68 Domstolen har nämligen redan påpekat att nationella bestämmelser som missgynnar vissa nationella medborgare endast på grund av att de har utnyttjat rätten att fritt röra sig och uppehålla sig i en annan medlemsstat, utgör en begränsning av de friheter som tillkommer varje unionsmedborgare enligt artikel 21.1 FEUF (se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen Grunkin och Paul, punkt 21, och Sayn-Wittgenstein, punkt 53).
- 69 Vad för det första beträffar Malgožata Runevič-Vardyns ansökan om att hennes förnamn och flicknamn ska ändras i den födelseattest och det vigselbevis som utfärdades av folkbokföringsenheten i Vilnius, ska det påpekas att när en unionsmedborgare flyttar till en annan medlemsstat och sedermera gifter sig med en medborgare i den sistnämnda medlemsstaten, utgör inte den omständigheten att medborgarens efternamn som ogift och dennes förnamn enbart kan ändras och transkriberas i folkbokföringshandlingarna från ursprungsmedlemsstaten med bokstäver i den sistnämnda medlemsstatens språk, en mindre förmånlig behandling än den vederbörande hade rätt till innan möjligheterna i fördraget till fri rörlighet för personer användes.

- 70 Således kan avsaknaden av en sådan rätt inte avskräcka unionsmedborgaren från att utöva rätten till rörlighet enligt artikel 21 FEUF och utgör därför inte en begränsning. I alla handlingar som behöriga litauiska myndigheter har utfärdat till Malgožata Runevič-Vardyn och som är föremål för talan i det nationella målet, har det vid födseln registrerade förnamnet och flicknamnet nämligen blivit transkriberade på ett enhetligt sätt, så att utövandet av nämnda rättigheter inte begränsas.
- 71 Av detta följer att artikel 21 FEUF inte utgör hinder mot att behöriga myndigheter i en medlemsstat, med tillämpning av nationella bestämmelser i vilka det föreskrivs att en persons för- och efternamn endast får transkriberas i detta lands folkbokföringshandlingar i enlighet med stavningsreglerna i det officiella nationalspråket, vägrar ändra transkriberingen av en av dess medborgares efternamn som ogift och dennes förnamn, när dessa har registrerats vid födseln i enlighet med nämnda bestämmelser.
- 72 För det andra, vad beträffar Łukasz Paweł Wardyns och Malgožata Runevič-Vardyns ansökningar om ändring avseende tillägget av hans efternamn till hennes flicknamn i vigselbeviset, har detta tillägg gjorts på deras uttryckliga ansökan i enlighet med gällande litauiska bestämmelser.
- 73 Det förekommer ett stort antal situationer i vardagen, i såväl den offentliga som den privata sfären, där det krävs att man styrker sin identitet och även, vad avser en familj, att familjebanden mellan de olika familjemedlemmarna styrks. Ett par som, i likhet med paret i det nationella målet, båda är unionsmedborgare och som bor och arbetar i en annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten ska, i enlighet med bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG)

nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, s. 77, och rättelser i EUT L 229, 2004, s. 35, EUT L 197, 2004, s. 34 och EUT L 204, 2007, s. 28), kunna styrka förhållandet mellan sig.

- 74 Det är förvisso så att de olika stavningarna av förnamnet och flicknamnet på den första kändan i det nationella målet, i de folkbokföringshandlingar som litauiska och polska myndigheter har utfärdat, är resultatet av ett medvetet val som hon har gjort och utgör inte i sig en begränsning av hennes rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i medlemsstaterna. Det kan emellertid inte uteslutas att den omständigheten att hennes makes efternamn läggs till hennes flicknamn i vigselbeviset, på ett sätt som inte motsvarar det sätt på vilket makens efternamn har registrerats i dennes ursprungsmedlemsstat eller ens transkriberingen av hans efternamn i samma vigselbevis, kan ge upphov till olägenheter för de berörda.
- 75 Sådana olägenheter kan nämligen uppkomma till följd av skillnaden i transkribering av samma efternamn som används av paret (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen Garcia Avello, punkt 36, och Sayn-Wittgenstein, punkterna 55 och 66).
- 76 För att fastställa en begränsning av friheterna i artikel 21 FEUF krävs det emellertid, enligt domstolens praxis, att vägran att i enlighet med de aktuella nationella bestämmelserna inte ändra det gemensamma efternamnet på kändanerna i det nationella målet ger upphov till "avsevärda problem" för de berörda, såväl administrativt, yrkesmässigt som privat (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen Garcia Avello, punkt 36, Grunkin och Paul, punkterna 23–28, och Sayn-Wittgenstein, punkterna 67, 69 och 70).

- 77 Det ankommer således på den hänskjutande domstolen att pröva om det finns en konkret risk för att en familj som den i det nationella målet, på grund av de behöriga myndigheternas vägran att i stavningen av efternamnet på en av familjemedlemmarna ändra bokstaven V till W, kan bli tvungen att undanröja tvivel beträffande sin identitet och äktheten av de handlingar som den företer. Om nämnda vägran under sådana omständigheter som dem som är för handen i det nationella målet innebär att det blir möjligt att ifrågasätta tillförlitligheten av uppgifterna i handlingar, familjens identitet och förhållandet mellan familjemedlemmarna, kan detta få betydande konsekvenser vad bland annat beträffar den rätt att uppehålla sig i medlemsstaterna som följer direkt av artikel 21 FEUF (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen Garcia Avello, punkt 36, och Sayn-Wittgenstein, punkterna 55 och 66–70).
- 78 Följaktligen ankommer det på den hänskjutande domstolen att pröva huruvida det förhållandet att en medlemsstats behöriga myndigheter, med tillämpning av nationella bestämmelser, vägrar att ändra vigselbeviset för ett par med unionsmedborgarskap så att makarnas gemensamma efternamn transkriberas dels på ett enhetligt sätt, dels enligt stavningsreglerna i den medlemsstat maken, vars efternamn är i fråga, kommer ifrån, kan ge upphov till avsevärda problem för de berörda, såväl administrativt, yrkesmässigt som privat. Om detta är fallet, rör det sig om en begränsning av de friheter i artikel 21 FEUF som tillerkänns varje unionsmedborgare.
- 79 För det tredje, vad beträffar Łukasz Paweł Wardyns ansökan om att hans förnamn ska transkriberas i det vigselbevis som utfärdades av folkbokföringsenheten i Vilnius i enlighet med polska stavningsregler, det vill säga "Łukasz Paweł", ska det erinras om att dessa förnamn har transkriberats till "Łukasz Paweł" i nämnda vigselbevis. Skillnaden mellan ovannämnda transkriberingar består i att diakritiska tecken, som inte används i det litauiska språket, har utelämnats.

- 80 I detta hänseende har Łukasz Paweł Wardyn och den polska regeringen gjort gällande att alla ändringar som myndigheterna i en medlemsstat företar, av den ursprungliga stavning av en persons för- och efternamn som förekommer i folkbokföringshandlingar utfärdade av myndigheterna i vederbörandes ursprungsmedlemsstat, kan få skadliga följder, oberoende av om ändringen består i en ny transkribering av aktuella förnamn och/eller efternamn, eller i att namnens diakritiska tecken stryks. Uttalet av förnamnet och/eller efternamnet kan påverkas av detta, på samma sätt som det i vissa fall skapas ett nytt namn om ett diakritiskt tecken stryks.
- 81 Såsom generaladvokaten har gjort gällande i punkt 96 i sitt förslag till avgörande, utelämnas diakritiska tecken emellertid i vardagslivet, av tekniska skäl, exempelvis på grund av inneboende begränsningar i datasystemen. Vidare är betydelsen av diakritiska tecken ofta okänd för en person som inte behärskar ett främmande språk; vederbörande märker dem inte ens. Det är således föga troligt att utelämnandet av sådana tecken i sig kan ge upphov till verkliga och allvarliga olägenheter för den berörde i den mening som avses i den rättspraxis som angetts ovan i punkt 76, på ett sådant sätt att en persons identitet och äktheten av de handlingar han eller hon företer eller tillförlitligheten av uppgifterna i dessa ifrågasätts.
- 82 Av detta följer att det – i en situation som den nu aktuella – inte utgör en begränsning av friheterna i artikel 21 FEUF som tillerkänns varje unionsmedborgare när behöriga myndigheter i en medlemsstat, i enlighet med tillämpliga nationella bestämmelser, vägrar att ändra vigselbeviset för en unionsmedborgare som är medborgare i en annan medlemsstat så, att nämnda medborgares förnamn i beviset transkriberas med diakritiska tecken, såsom de har transkriberats i de folkbokföringshandlingar som utfärdats av dennes ursprungsmedlemsstat och i enlighet med stavningsreglerna för det officiella nationalspråket i den sistnämnda staten.

Huruvida en begränsning av unionsmedborgares rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i medlemsstaterna är motiverad

- 83 För det fall den hänskjutande domstolen finner att vägran att ändra kärandenas gemensamma efternamn utgör en begränsning av artikel 21 FEUF, ska det erinras om att en begränsning av den fria rörligheten för personer enligt fast rättspraxis kan vara motiverad endast om den grundar sig på objektiva överväganden och står i proportion till det berättigade mål som eftersträvas med de nationella bestämmelserna (se, bland annat, domarna i de ovannämnda målen Grunkin och Paul, punkt 29, och Sayn-Wittgenstein, punkt 81).
- 84 Enligt flera regeringar som har yttrat sig, är det berättigat att en medlemsstat vakar över det officiella nationalspråket, i syfte att skydda den nationella enigheten och bevara den sociala sammanhållningen. Den litauiska regeringen har i synnerhet understrukit att det litauiska språket har ett konstitutionellt värde som bevarar nationens identitet, bidrar till medborgarnas integration, garanterar uttrycket för den nationella suveräniteten, statens odelbarhet samt statliga och regionala myndigheters goda funktion.
- 85 I detta hänseende utgör bestämmelserna i unionsrätten inte hinder mot att en medlemsstat antar en politik som syftar till att skydda och främja ett språk som samtidigt är landets nationalspråk och dess första officiella språk (se dom av den 28 november 1989 i mål C-379/87, Groener, REG 1989, s. 3967, punkt 19; svensk specialutgåva, volym 10, s. 259).
- 86 Enligt artikel 3.3 fjärde stycket FEU och artikel 22 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, ska unionen respektera rikedomen i sin kulturella och språkliga mångfald. Unionen ska i enlighet med artikel 4.2 FEU även respektera sina medlemsstaters nationella identitet, vilken även inbegriper skyddet för statens officiella nationalspråk.

- 87 Av detta följer att syftet med sådana nationella bestämmelser som de som är aktuella i det nationella målet, som är att skydda det officiella nationalspråket genom att föreskriva att stavningsreglerna i detta språk används, i princip utgör ett berättigat mål som kan motivera begränsningar av den rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i medlemsstaterna som stadgas i artikel 21 FEUF, och detta syfte kan beaktas när berättigade intressen vägs mot nämnda bestämmelser i unionsrätten.
- 88 Åtgärder som begränsar en grundläggande frihet, som den i artikel 21 FEUF, kan emellertid anses vara motiverade av objektiva överväganden enbart om de är nödvändiga för att skydda de intressen som de avser att säkerställa och enbart om dessa mål inte kan uppnås genom åtgärder med mindre begränsande verkan (se domen i det ovannämnda målet Sayn-Wittgenstein, punkt 90 och där angiven rättspraxis).
- 89 Såsom det framgår av punkt 66 ovan, är en persons för- och efternamn en del av dennes identitet och privatliv, som ska skyddas enligt artikel 7 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och artikel 8 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna.
- 90 Vikten av att säkerställa skyddet för familjelivet för unionsmedborgare, i syfte att undanröja hindren för utövandet av de grundläggande friheter som stadfästs i fördraget, har dessutom erkänts i unionsrätten (se dom av den 29 april 2004 i de förenade målen C-482/01 och C 493/01, Orfanopoulos och Oliveri, REG 2004, s. I-5257, punkt 98).
- 91 Om det slås fast att vägran att ändra det aktuella parets gemensamma efternamn ger upphov till allvarliga olägenheter för dem och/eller för deras familj i administrativt, yrkesmässigt och privat hänseende, ankommer det på den hänskjutande domstolen att avgöra om en sådan vägran är uttryck för en skäligen avvägning mellan förevarande intressen, det vill säga dels rätten för kärandena i det nationella målet till respekt för

deras privat- och familjeliv, dels berörda medlemsstats skydd av sitt officiella nationalspråk och traditioner.

- 92 Vad avser ändringen av det polska efternamnet "Wardyn" till "Vardyn" i vigselbeviset, skulle det oproportionerliga i folkbokföringsenhetens i Vilnius vägran att bevilja ansökningarna om ändring som ingetts av kändena i det nationella målet, i detta hänseende, kunna följa av omständigheten att enheten transkriberade efternamnet i detta bevis, vad beträffar den andra kändena i det nationella målet, i enlighet med ifrågasvarande polska stavningsregler.
- 93 Enligt uppgifter som lämnats till domstolen kan efternamn på medborgare i andra medlemsstater transkriberas i Litauen med bokstäver i det latinska alfabetet som saknas i det litauiska alfabetet. Den omständigheten att efternamnet på den andra kändena i det nationella målet i vigselbeviset skrivs med begynnelsebokstaven W, som inte finns i det litauiska alfabetet, bevisar för övrigt detta.
- 94 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den tredje och den fjärde frågan besvaras enligt följande. Artikel 21 FEUF ska tolkas så, att
- den inte utgör hinder mot att behöriga myndigheter i en medlemsstat, med tillämpning av nationella bestämmelser i vilka det föreskrivs att en persons för- och efternamn endast får transkriberas i detta lands folkbokföringshandlingar i enlighet med stavningsreglerna i det officiella nationalspråket, vägrar att i födelseattesten och vigselbeviset för en av sina medborgare ändra transkriberingen av dennes för- och efternamn enligt stavningsreglerna i en annan medlemsstat,

- den inte utgör hinder mot att behöriga myndigheter i en medlemsstat, under omständigheter som dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen och med tillämpning av nämnda nationella bestämmelser, vägrar att ändra det gemensamma efternamnet på makar som är unionsmedborgare, såsom det är upptaget i de folkbokföringshandlingar som utfärdats av ursprungsmedlemsstaten för en av dessa medborgare, i enlighet med stavningsreglerna i sistnämnda stat, under förutsättning att denna vägran inte ger upphov till allvarliga olägenheter för nämnda medborgare i administrativt, yrkesmässigt och privat hänseende – vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva. Om detta skulle vara fallet, ankommer det även på denna domstol att pröva om vägran att vidta en ändring är nödvändig för att skydda de intressen som de nationella bestämmelserna avser att säkerställa och om den står i proportion till det eftersträlvade berättigade målet,

- den inte utgör hinder mot att behöriga myndigheter i en medlemsstat, under omständigheter som dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen och med tillämpning av nämnda nationella bestämmelser, vägrar att ändra vigselbeviset för en unionsmedborgare som är medborgare i en annan medlemsstat så, att nämnda medborgares förnamn i beviset transkriberas med diakritiska tecken, såsom de har transkriberats i de folkbokföringshandlingar som utfärdats av den ursprungsmedlemsstat och i enlighet med stavningsreglerna för det officiella nationalspråket i den sistnämnda staten.

Rättegångskostnader

- ⁹⁵ Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

- 1) **Nationella bestämmelser i vilka det föreskrivs att en persons för- och efternamn endast får transkriberas i detta lands folkbokföringshandlingar i enlighet med stavningsreglerna i det officiella nationalspråket avser en situation som inte omfattas av tillämpningsområdet för rådets direktiv 2000/43/EG av den 29 juni 2000 om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung.**

- 2) **Artikel 21 FEUF ska tolkas så, att**
 - **den inte utgör hinder mot att behöriga myndigheter i en medlemsstat, med tillämpning av nationella bestämmelser i vilka det föreskrivs att en persons för- och efternamn endast får transkriberas i detta lands folkbokföringshandlingar i enlighet med stavningsreglerna i det officiella nationalspråket, vägrar att i födelseattesten och vigselbeviset för en av sina medborgare ändra transkriberingen av dennes för- och efternamn enligt stavningsreglerna i en annan medlemsstat,**

 - **den inte utgör hinder mot att behöriga myndigheter i en medlemsstat, under omständigheter som dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen och med tillämpning av nämnda nationella bestämmelser, vägrar att ändra det gemensamma efternamnet på makar som är unionsmedborgare, såsom det är upptaget i de folkbokföringshandlingar som utfärdats av ursprungsmedlemsstaten för en av dessa medborgare, i enlighet med stavningsreglerna i sistnämnda stat, under förutsättning att denna vägran inte ger upphov till allvarliga olägenheter för nämnda medborgare i administrativt, yrkesmässigt och privat hänseende – vilket det ankommer på den hänskjutande domstolen att pröva. Om detta skulle vara fallet, ankommer det även på denna domstol att pröva om**

vägran att vidta en ändring är nödvändig för att skydda de intressen som de nationella bestämmelserna avser att säkerställa och om den står i proportion till det eftersträvade berättigade målet,

- **den inte utgör hinder mot att behöriga myndigheter i en medlemsstat, under omständigheter som dem som är i fråga i målet vid den nationella domstolen och med tillämpning av nämnda nationella bestämmelser, vägrar att ändra vigselbeviset för en unionsmedborgare som är medborgare i en annan medlemsstat så, att nämnda medborgares förnamn i beviset transkriberas med diakritiska tecken, såsom de har transkriberats i de folkbokföringshandlingar som utfärdats av dennes ursprungsmedlemsstat och i enlighet med stavningsreglerna för det officiella nationalspråket i den sistnämnda staten.**

Underskrifter